

Registered at G.P.O., Melbourne, for
Transmission by Post as a Periodical.

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Membership, including this periodical: \$3.

Advertisements: 25 cents per line.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084
Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.
A.E.A. Press Officer: H. V. Petley, 32a Lindsay Street, Toowoomba, Q., 4350
Address of A.E.A.: Box 415, P.O. Manly, N.S.W., 2095.

N-ro 87 (167)

MELBURN

Aŭgusto, 1970

LA LINGVA PROBLEMO EN VJETNAMO

R. L. HARRY, Australia Ambasadoro en Sajgono.

Vjetnamo kaj ĝiaj loĝantoj havas tiom de problemoj, inkluzive longedaŭran militon kaj ties sociajn kaj ekonomiajn rezultojn, ke oni ne multe atentis pri ĝiaj kulturaj kaj lingvaj malfacilaĵoj. Tamen la historio trudas al la Vjetnamanoj tre kompleksan lingvan situation.

La Praaj Lingvoj — La Montanoj.

La saĝuloj ne estas unuanimaj pri la origino de la Vjetnama popolo, sed estas sufiĉe certe, ke estis popolo Vjeta, kiu migris suden el la valo de la rivero Ĵang-tse inter la kvina kaj la kvara jarcento antaŭ Kristo. La arkeologoj kredas, ke estis jam en tiu epoko civilizacio en la valo de la Ruĝa Rivero, kun kiu la migrantoj kunfandiĝis. Sed verŝajne multaj indiĝenoj estis puŝitaj en la montojn — la prapatroj de la nuntempaj Montanoj. En la montoj kolektiĝis dum miljaroj aliaj elementoj — triboj kun diversaj lingvoj, similaj al la Kamboĝa, la Taja, la Cama kaj eĉ al la Indonezia. La monta ĉeno de Vjetnamo estas vera mikspoto de lingvaj restaĵoj, kaj la administrado de tiuj ĉirkaŭ 3,500,000 Montanoj estas tre malfacila. La nuna registaro de la Respubliko de Vjetnamo, ĉe kiu mi estas akreditita en Sajgono, klopodas plibonigi la vivnivelon de tiuj Montanoj per edukado en la indiĝenaj lingvoj kaj ankaŭ per instruado de la Vjetnama.

Dufoje mi vizitis vilaĝeton apud la urbo Ban Me Thuot en la provinco Darlac, al kiu la Australia Registaro donacis ventmuelilon por pumpi akvon al la domoj. Multaj vilaĝanoj komprenis mian Anglan kaj Francan, kaj kelkaj ankaŭ divenis la signifon de miaj Vjetnamaj frazoj.

Mi akompanis la Prezidenton de la Respubliko, kiam li bonvenigis milojn da Montanoj, kiuj estis en Kamboĝo, sed kiuj revenis al Suda Vjetnamo por kunlabori kun la registaro.

La Konstitucio protektas la Montanojn. Estas speciala Konsilo por Etnaj Minoritatoj kaj la registaro klopodas per multaj metodoj plibonigi ilian situation. Mi vizitis ankaŭ en urbo Ban Me Thuot la radistacion (donacitan de Aŭstralio), kiu dissendas edukajn programojn por la montanoj, ankaŭ lecionojn en iliaj lingvoj kaj klarigojn pri socialaj celoj registaraj, ekz. la programon pri "Malfermaj Brakoj" por ribeluloj kiuj deziras reveni al la nacia familio. Krome informojn pri agrikultura programo: "Tereno al la Terkulturistoj". Pro tio la komunistoj atake damaĝis la Aŭstralian dissendilon en Feb. 1968. Riparita, ĝi denove elsendas en la lingvoj de la triboj de la altebenajo.

Mi ĉeestis celebrazon pri la dat-reveno de la Carto de la Etnaj Minoritatoj. Junuloj dancis kaj kantis. Carma festo! sed mi preĝis, ke tiuj junuloj ankaŭ kantos sian nacian himnon kaj ke ili

*minoritatoj = minoraj
multnombraj*

lernos la Internacian Lingvon.

La Lingvo De Ĉam.

Kiam la Vjeta popolo svarmis el la delto de la Ruĝa Rivero kaj migris suden, sekvanse la marbordon, ili konfliktis kun popolo de tre alta civilizacia nivelo — tio estas la popolo Ĉam, de Hinda kulturo. Estas muzeo de la Ĉama kulturo en la urbo Danang. Sed malfortigitaj rezulte de militoj kontraŭ la Kamboĝanoj, la popolo Ĉama ne povis rezisti la militemajn Vjetnamanojn. Nun postrestas nur kelkaj dekmiloj el tiu popolo. Tiu minoritato ne multe parolas sian lingvon.

La Homoj de Kamboĝa Origino.

Antaŭnelonge ĵurnaloj raportis, kun fotoj, pri la "sidiĝa" striko de la bonzoj de Kmera (Kamboĝa) origino antaŭ la Palaco de Sendependeco en Sajgono. Dum multaj tagoj tiuj monakoj restis tie, kaj urbcentre aŭtoveturado estis trege malfacila. Kiel Ambasadoro de Aŭstralio mi ricevis leteron de reprezentanto de tiu grupo. Li diris, ke multaj lojalaj ŝtatanoj de la Respubliko de Vjetnamo estas de la Kmera raso, ke iliaj prauloj enloĝis la delton de la Rivero Mekongo, ke ili parolas la Kamboĝan lingvon, ke ili deziras havi la privilegiojn de etna minoritato.

Antaŭ nelonge mi bonvenigis al Sajgono la Ministrin pri Eksterlandaj Aferoj de Kamboĝo kaj helpis al la restarigo de diplomatiaj rilatoj inter Kamboĝo kaj la Respubliko de Vjetnamo. kaj pri interkonsentoj inter la du registaroj. Komunikon konstatis, ke la Registaro de la Respubliko studos la demandojn pri la homoj de Kmera origino.

Mi mem havis personan sperton pri la lingva aspekto. Nelonge post la eksidiĝo de la bonzoj sur la avenue Ton Nhut en Sajgono, mi vizitis templon en la provinco Ba Xuyen (ba suĵen), kie troviĝas multaj Vjetnamanoj, ŝtatanoj de la Respubliko de Vjetnamo, de origino Kmera. Por konversacii kun la ĉefbonzo mi parolis Angle, oni interpretis el-Angle en la Vjetnaman, kaj dua interpretisto el la Vjetnama en la Kamboĝan. La ĉefbonzo respondis Kamboĝe; oni interpretis el-Kamboĝe en la Vjetnaman kaj el-Vjetname en la Anglan. Tra la lingvoĉeno mi demandis al li: kial ilaj kolegoj en Sajgono malhelpis la trafikon per sia sidiĝstrikto? La ĉeno de interpretado funkciis, kaj fine mi ricevis la respondon: "Mi scias nenion pri striko en Sajgono!"

Oni mia informis, ke la bonzoj eĉ se ili parolas la Vjetnaman refuzas ĝin uzi, por konservi la apartecon de sia fako de Budhismo kaj de sia Kmera fidelularo.

Plejparte ordinaraĵoj homoj parolas la du lingvojn, sed mi rimarkis dum iu ceremonio, ke oni interpretis la prelegon de Prezidento Thieu (tiu) kaj de la komisiito en la Kamboĝan. Estas kelkaj afiŝoj ankaŭ en la Kamboĝa nefonetika skribsistemo.

(daŭrigota.)

MAJUSKLOJ

Uzante majusklojn, la redaktoro faciligas al komencantojn komprenon de tekstoj. Uzante nur minusklojn, li prezentas al legantoj necesan cerbumadon.

Ekzemple komencantoj (kaj eventuale ankaŭ aliaj) vane serĉus en vortaroj signifojn de la sekvantaj adjektivoj:— paria kaj karara marmoro; samosa vino; mokaa kafe; kafe; sabena virino; seneka saĝo; priama (de Priamo) parolo; frigia ĉapo. Estas do prefere uzi majusklojn ĉe tiuj adjektivoj propranomaĵoj.

Ili ankaŭ povus cerbumi pri: li vidis angoran kapron; kisis sardinojn; surhavis kuban ĉapelon; trinkis maltan vinon; parolis senegale; havis kanarian amikon; legis privatan (de Privat) libron; staris en kreta konstruaĵo (ĉu el kreto aŭ de loko Kreta?)

Uzado de majuskloj ĉe propranomaĵoj derivaĵoj lumigas unuonon tekston kaj donas karakteron, "personecon" kaj sukecon al presita paĝo. Krome, ĝi faciligas citserĉon. Ekzemple, Zamenhof uzis la vorton "Sizifa" ĉe Fundamento Krestomatia 307 (dua eld., 289). Serĉante ĝin, oni facile ĝin trovas, dank'al la elstaranta majusko, kiu kaptas la okulojn. Simile pri "Herostrata" (Originala Verkaro 382). Serĉi propran nomon aŭ ties derivaĵon sur tutminuskla paĝo similas serĉi pingleton sur stoplokampo.

(Vidu. La Rondo, Dec. 1942, Dec. 1950; British E-ist, Mar. 1953; Esperanto, Feb. 1950; Malgranda Revuo Jan. 1949.)

POLA RADIO SONIS JAM 5-MIL FOJOJN

La 4-an de aprilo en 1959 unuafoje aŭdiĝis etere la anonco: "Parolas Varsovio — naskiĝurbo de Esperanto!"

La 20-an de aŭgusto 1970 Pola Radio disaŭdiĝis la 5000-an elsendon en la Internacia Lingvo. En 1960 2000 E-istoj partoprenis Jubilean Konkurson; kvar E-istaj laŭreatoj vizitis Pollandon kiel gastoj de la Pola Radio. Amatoroj radiaj, nepre informu Polan Radion pri viaj ricevoj ĝiaŭcoj; Pola Radio, Esperanta Redakcio, Poŝtkesto 46, Warsaw 1.

longo longe
Buddhist friends

AUSTRALIA KRONIKO

PERTH: Kiel komisiito pri transporto de nia ŝtato, S-ro W. Howard ofte devas viziti konferencojn en aliaj ŝtatoj. Li rakontis 13/5 al ni pri lastatempa vizito al Townsville. Samvespere li ankaŭ prezentis surbendigitan prelegon de S-ro Ralph Harry pri "La lingva problemo en la diplomatio". S-ino Ruth McGrath, 27/5, parolis pri la estonta agado de nia Ligo kaj. 10/6, F-ino J. Gray kaj S-ino E. Palmer ekzercigis nian vortprovizon kaj traduk-teknikon. La kunveno de 24/6 estis dediĉita al niaj novaj studentoj. Spite de malbona vetero ĉeestis preskaŭ 40 personoj. Kursgvidantoj F-inoj Gray, Hunt kaj Longson prezentis siajn klasanojn. S-ro Jack Hawkes lerte gvidis la vesperon per ludoj kaj facilaj traduk-provoj. Regis amikeca etoso, kaj la vespero estis tiel sukcesa ke oni jam pripensas okazigi samspecan post ne longe.

MELBOURNE: Je la kunveno 1/6 S-ro F. R. Banham legis diversajn rakontojn. "La perdita kolĉeno" montris la malsaĝon de vantom; "la maldungita sakristiano" montris ke nedezirata ŝanĝo en la vivmedio povas havi bonan efikon kaj "Klerika Eraro" pruvis ke la trompo ne ĉiam sukcesas. S-ro Herbert Koppel, 8/6, raportis pri novaĵoj el Esperantujo. Je 22/6 ĉiuj ĉeestantoj kontribuis malgrandan eron al la programo, bona ekzerco kaj interesa rikolto. En la amuzvespero, 29/6, nia neesperantista amiko S-ro Jim Daniels montris tre variajn kaj kolorplenajn aspektojn pri Bangkoko. Lia prelego tiel plaĉis ke ni invitis lin prelegi pri Figiioj en aŭgusto.

S-ino Fay Koppel prezentis longan poemon de L. N. Newell por diskuto antaŭ ol recenzi ĝin (6/7). Semajnon poste A.E.A. Prezidanto Ken Linton legis pensinstigajn kaj konsiloplenajn rakontojn, kiujn li tradukis. Je 20/7 S-ro H. Beechey parolis pri la humoro kaj montris ke ĝi ne estas internacia. Li atentigis ke la Plena Vortaro kunligas la humoron kun la angloj.

MANLY: Ĉiujauĉe en la Vespera Lern-ejo, Darley Road, je 7 p.t.m., okazas 3 kursoj: Stud- kaj diskuta sub Paul Schwerin kaj Marjorie Duncan; Drama sub Robbie Robertson; kaj Komenca sub Susan Sobey.

Programoj komenciĝas je 8.15: 11/6 La Drama Grupo prezentis 4 teatraĵetojn, en kiuj rolis Eunice Graham, Olive Russell, Edna Giles, Robbie Robertson, kaj Arthur Cocking; 18/6 D-ro A. Capell, Profesoro de lingvistiko, parolis kun lum-bildoj, pri "Hodiaŭa Fijio";

26/6 KatheSchwerin gvidis programon, "Verkoj de la Anoj"; 2/7 Ejnar Hansen, vizitanto el Kopenhago, parolis pri Danlando; 9/7 Paul Schwerin parolis kun lum-bildoj, pri Nederlando.

Ĉiusemajne nia klub-raportanto sendas al 4 nord-distriktaĵoj ĵurnaloj artikolojn pri nia agado. Aperis la plimulto—Marjorie Duncan.

SYDNEY: La komencantoj en la klaso estrata de S-ro Chandler bone progresas. Ili nun komencas korespondadi, kaj sendepende legas librojn. Du novaj komencantoj efektive mangas "Adamson".

La 4an de Majo ni ludis "Scrabble" sub la gvidado de nia Sekretario, S-ino Margaret Chaldecott; la 11-a., S-ro Gueltling rakontis al ni, kial li estas vegetarano. La 18an ni ĝuis amuz-vesperon kiu devis esti sub la gvidado de F-ino Van Rijswyck, sed bedaŭrinde pro malsano ŝi ne povis ĉeesti. Ni bonvenigis al tiu kunveno S-ron Hansen el Danujo, kiu restos ĉe ni dum pluraj monatoj.

Nia Prezidanto 25/5 distris nin per lumbildoj de siaj penetraĵoj. Ĉiu tiel ĝuis ilin ke ni unuanime petis lin ripeti la programon frue en la estonteco. La 1-an de Junio ni havis konversacian vesperon, kiu fakte fariĝas aferkunsido rilate al "Esperanto House". Ni efektive decidis translokiĝi la Klubĉambron al la supra etaĝo, kaj forlui la ter-etaĝon, almenaŭ por iom da tempo.

S-ro Kevin Smith, 8/6, faris interesan eksperimenton, kiam li uzis la ĉeestantojn kiel legantojn por sia prelego, "La Lingva Valoro de Pluraj Tradukoj de Biblia Teksto". Li donis al ni diversajn tradukojn por laŭtlege kaj gvidis la diskutadon pri ili.

S-ro Gerald Browne 22/6 rakontis plurajn anekdotojn sub titolo, "Sufiĉas por Ridigi Katon. Vigla konversacio sekvis.

S-ro John Matasin 29/6 kondukis nin en la estinteco pere de filmoj kiujn li fotografis ĉe Esperanto Kongresoj, piknikoj, kaj subĉielaj kunvenoj depost 1950. Kun miksitaj sentoj ni vidis nin dudek jaroj pli junajn, kaj konstatas ke baldaŭ ni devos fariĝi nur memoroj ĉe la Sidneja Klubo. Ke tiuj memoroj estu dolĉaj! — REVANTO.

BRISBANE: Ĉe Rosewood, 45 mejlojn okcidente de Brisbane oni festis 6/6 Junularan Tagon. Nia membro Jenny Stubbs gvidis la Esperanto-parton. La geknaboj marŝis sub sia nova E-standardo al la ekspoziciejo; ĉiuj portis verdan stelon. Jenny bonvenigis la klubanojn de Brisbane kaj Redcliffe. Post luŝo

ĉiuj rigardis la elmontrojn de la diversaj junulaj grupoj. La junaj E-istoj bone plenumis siajn rolojn, kio tre plaĉis al la gepatroj.

E-istoj el Brisbane, Redcliffe kaj Sunbrilla Marbordo renkontiĝis 5/7 denove ĉe Bribie Insulo. Survoje al Eŭropo vizitis nin S-inoj B. Cleminson kaj Bracken, ankaŭ S-ino E. Giles, survoje al Japanujo. Je 6/7 prelegis S-ro Mal Robinson pri sia ĝardeno. Ĉiuj nun deziras viziti ĝin. Semajnon poste S-ro K. Gunster diskutis poemon per helpo de la nigra tabulo. Beverley Allatt, 20/7, prelegis pri "Alilandaj junularaj gastejoj". —W. Greenhalgh.

REDCLIFFE: Nia grupo suferis kaj postvivis baton kiam Ges-roj Clarke vendis sian domon. Feliĉe ni havis tiu kvar proponojn, kaj plaĉas al ni raporti ke klasoj nun okazas ĉe Ges-roj Memmott (34 Michel Rd., Scarborough, Tel.: 84-5647 aŭ 84-4917).

F-ino Brenda Kent forvojaĝis eksterlande kaj esperas ĉeesti la ŬEA-Kongreson en Londono. Gratulojn al F-inoj Lyn Moy kaj Ann Chester pro finanĉigo.

Dum la foresto de Ges-roj Clarke, S-ro Sherratt konsentis esti kasisto kaj pro rezigno de S-ino Norcott S-ino Sleigh fariĝis sekretario.

JUS APERIS "De Z. al A. en 3 Epokoj", de Fay Koppel, 20-paĝa libreto, la teksto de prelego ĉe la 17-a Aŭstralia E-Kongreso. Pri-traktas la evoluadon de E-literaturo. Nepre havigda al ĉiu literatur-amanto. Prezo 50c. Mendu ĉe S-ro E. Chandler, 57 Northcote St., Crow's Nest, 2065.

Manĝ-Danca Vespero de Esperanto-Federacio de Viktorio

La unua aranĝo de la novefondita E-Federacio de Viktorio estis Manĝ-Danca Vespero, kiu okazis la 19-an de Julio en la restoracio "Salzburg Lodge". Anoj de la Federacio kun geamikoj, entute 58 personoj, partoprenis. Specialajn dankojn ni ŝuldas al S-ino Valda King, kiu forte laboris por la okazo kaj allogis multajn geamikojn. Ankaŭ la federacian prezidanton, S-ron A. L. McLochlan, ni devas laŭdi, pro ties patreca atento.

Bonĝustaj manĝaĵoj, dancado kaj kelkaj kabaredaj eroj kontribuis al ĝuinda vespero. Ni ĝojis saluti Ges-rojn Jim Dimo, kiuj devis vojaĝi 110 mejlojn de Rochester por ĉeesti. Pro tio ili ricevis botelon da ĉampano de la restoraciestro. —Herbert Koppel.

RECENZOJ

"Sennacieca Revuo", N-ro 98. Eldonis S.A.T. 56 paĝoj. 0.75 dol.

Intelekte stimula legaĵo. Devus tiri al si vastan intereson la artikolo pri la Pensmondo de E. Lanti, verkita de intima kolego N. Bartelmes. Du detalaj studoj: 16-paĝa pri Spinoza kaj sespaĝa pri la Martinino Hipatia postulas paciencon de pensuloj kaj scion pri la temkaj pensmedioj, por plene profiti ilian enhavon. Tiu pri Spinoza estas tezo de daŭra valoro.

Sekelĵ promenas stratojn Madrasajn, humane veante la sorton de Hindaj vagabondoj Tra la Alternaj Epokoj leginde primeditas la homan surluniĝon — atentotene flulingva prezento de problemoj, kiujn tiu mirinda venko metis jam antaŭ la naciojn por ties racia solvo. Schwartz lertlingve ludas pri i.a. — De Gol, la Luno, la sesa libro de Mosco—Steliro. Je la vortjonglado kompariĝus nur Rossetti ("El la Maniko", p. 131). Marks kaj la Nuna Socio, Bavario, Aŭgsburgo, Analizo de U.N.O. kaj poemoj kontribuas plenigi subtenindan revuon.

Ricevebla per Volo Guelting. 5/21 A'Beckett Av., Ashfield. N.S.W.

"Telepeco", bulteno de la Esperanto Federacio de Nova Sudkimrujo. 8 paĝoj mimeografitaj. Senpage por membroj; 1 dol. G. S. Thatcher, 14/33 Fairlight Cres., Fairlight, 2094.

En n-ro 1 (Marto) estas La Menuro (Lirobirdo), senrima originala poemo de E. W. Chandler; en n-ro 2 (Julio) Grace Kirkwood atentigas pri Ornitologia Rondo E-Lingva, kaj Wre Chandler provas liston de birdoj konataj en la ĉirkaŭaĵo de Sidnejo. Li esperas kompli kontentige kompletan liston de Aŭstraliaj birdoj Angle-Esperante.

History of Morwell High School, vol. 5 . . . 1969 and 1959. One dol. E. Maddern, principal, 83 Hoyle St., Morwell, 3840.

Of interest to our readers are the pages of Esperanto activity at the School. During the year four intensive courses in Esperanto were held at evening adult classes. A club has been formed, affiliated with the A.E.A. Interest in the language has spread to adjacent towns. For over five years the School has corresponded in Esperanto with 20 or more foreign countries. Morwell High School for some years has recognised Esperanto as a subject for its own Leaving Certificate. As from 1970 it has been accepted for the University

Leaving Certificate under the provisions of "An Approved Activity". It is hoped that most of the 1970 Leaving Class will elect to take Esperanto as one of the six subjects of the course.

A copy of this magazine has been sent to 40 foreign friends of the School, in 28 countries speaking 23 languages. They communicate with the School and with one another using only Esperanto.

To close the section, Mr. Maddern addresses to them a long letter in Esperanto covering the School's activities. This is the only school in Victoria that teaches Esperanto; 300 out of the enrolment of 930 are studying the language.

A fine photo of its correspondents, all girls, graces page 32.

NIA KAS-KONTROLO

Ni bedaŭras eraron sur p. 46, kol. 1, linio 16. S-ro Linton eligis el tiu ofico ne "ĉi-jare", sed en Jan. 1968.

Presararo: p. 49, kol. 2, kvara linio de la malsupro:

legu: "je kio Gilbert . . ."

SCOUTING

Are you a Scout, or interested in the Scout Movement? If, as an Esperantist, you could promote the use of Esperanto among the Scouts, why not contact Mr. S. H. Milligan, 274 Mont Albert Road, Surrey Hills, 3127. Agent for "La Skolta Mondo", 8 pages, quarterly. A neat production.

CHARLOTTE'S WEDDING

Old Mr. Bronte would not go to give his daughter away. He was ill, he said, and kept to his bed. What to do? They turned to the Prayer Book and found that "the minister shall receive the woman from her father's or friend's hands". So Miss Wooler volunteered to give Charlotte away.

Poor woman. Her marriage lasted only nine months, for at the end of that time she died, after much felicity, so long delayed for her.

LA EDZINIGO DE CARLOTA

La maljuna S-ro Bronte ne volis ĉeesti la edzigan solenon por prezente-donaci sian filinon al ŝia fianĉo. Li asertis, ke li estas malsana kaj restis en lito. K'ion fari? Ili sin turnis al la Preglibro, en kiu ili trovis, ke "la pastro akceptu la virinon de el la manoj de ŝia patro aŭ de amiko". Tial F-ino Wooler vole sin proponis, por prezente-doni Carlotan.

Kompatinda virino! Ties edzineco daŭris nur naŭ monatojn, ĉar fine de tiu tempo ŝi mortis, post multa feliĉo prokrastita por ŝi tiel tre longe.

DU MILITOJ KOMPARATAJ

La Unua Mondmilito superis la Duan pro sia pri granda impresi-potenco (2). Malsame ol la Dua, la Unua ekfalis kvazaŭ tondrobato el ĉielo azura. Neniu postsekvinta evento tiel terure konsternis kaj anime skuis la Britojn, kiel ĝi faris antaŭ 56 jaroj . . . Por homoj travivantaj la regadojn de la Reĝoj Edvardo la Sepa kaj Georgo la Kvina, la vivestado mem estis feliĉiga. La tagoj estis alcionaj (1), kaj la liberala optimismo antaŭenrigardis al ĉiam pli vastiĝanta amikeco inter la nacioj, bazita sur komerco kaj racio. Guste el tiu sekureco la nacio estis subite jetita en katastrofon, partoprenis en la kolapso de ŝajne ĉiamdaŭra strukturo de l'civilizacio kaj rigardis ĝin diseriĝanta en sangon kaj koton.

La Dua Mondmilito estis terurega, tamen mankis al ĝi tiu kontrasta tono, ĉar dum la jardeko antaŭa je Septembro, 1939, okazis kruela malmoligo de l'homaj koroj, minaca tintado de sabroj kaj ĉiamkreskanta spirito de perforto kaj malracio.

Post 1914 la homaro ne revenis al sia antaŭa animstato, simile al tio, ke post

la Krucumo ĝi ne revenis al sia antaŭa pensomondo. Nur tiuj, kiuj povas rememori la belegan sunsubiron de la finaj jaroj Viktorianaj, povas pritaksi la transformigon, kiun la eventoj de 1914 kreis por la homa raso. Malmultaj Britoj, de sufiĉe granda aĝo, opinius, ke la 3-a de Septembro, 1939, prezentis kataklismon pli teruran ol tiu de la 4-a de Aŭgusto, 1914. La Duan Miltonon oni jam de longe antaŭvidis, ĝin atendante. Kvankam ĝi enkondukis pli multajn kaj pli terurajn batojn al la vivkomfortaj Britoj, ol trafis ilin la Unua, ĝi tamen ne liveris ŝokon egalan al tiu de la Unua.

La Unua Mondmilito skuis la kredon al la esenca boneco de l'homoj, kiu regis la Viktorianan pensadon. Tamen multaj, pli-malpli fidante, sentis ĝin milito, kiu por ĉiam "detruos la militemon"; ili volis kredi, ke la sperto instruas, kaj ke la homaro jam "finlernos sian lecionon".

Venis la Dua, niaparte milito simple rezista. Mankis al ĝi la beilo romantika de la Unua, pri kiu gloris poetoj, kiel Rupert Brooke — ĝis S. Sassoon kaj W. Owen versfare elmontris ĝian infernan hororecon. La Unua naskis almenaŭ

locking ground

dekon da veraj poetoj, kies verkojn oni ankoraŭ legas. El tiuj sentemaj animoj kelkaj mortis en la konflikto. La Dua donis al la literaturo malmulton, ja preskaŭ nenion.

- (1) alclona = (figure) alclonaj tagoj
(Butler): = pace sercnaj.
(2) Komparu: vivipova (Originala Verkaro 34, 96, 381 k.a.).

AUSTRALIAN ESPERANTO ASSOCIATION OFFICIAL NOTICES

11th July, 1970

New Individual Members

Forrest, Mrs. B. Narrabeen, N.S.W.
Gilbert, Miss N. R., Rockhampton, Qld.
Grant, Mrs. H., Unley, S.A.

Public Fund

Previously acknowledged	\$673.87
Wall, Mr. F. G., Vic.	2.00
Brisbane Esperanto Soc., Qld.	3.00
Morrison, Mr. R., Vic.	3.00
Claxton, Mrs. N., W.A.	2.00
"Lernanto", N.S.W.	2.00
	\$685.87

Sincere thanks to every helper.

Interstate Competition

Points Allotted

New Individual Member	5
New Life Member	50
Popular Course enrolment	2
Intermediate Course enrolment	5
Advanced Course enrolment	10
Elementary Examination success	2
Advanced Examination success	5
Final Examination success	10
Each \$1 for the Publicity Fund	1

Positions on 11th July, 1970

	Quota	Points	%
Queensland	130	533	410.0
Victoria	300	911	303.6
N.S.W.- -A.C.T.	260	621	238.8
W. Australia	80	171	213.7
Tasmania	30	32	106.6
S. Australia	40	30	75.0

New Local Representative

Hobart, Tas.: Mr. E. Loooris.

Just a hint !

A little more support for the Publicity Fund would be much appreciated, as we shall soon have to print a new edition of "Freedom of Speech".

During the last 18 months we have received 1534 enquiries.

The number of correspondence course students is almost 200—C. C. Goldsmith, Secretary.

A.E.A. EKZAMENOJ

Elementa: Harold St. Vincent Beechey, kun honoro.

PRISEKSA SUPERSATO

Pri la seksa "problemo", libroj, filmoj, teatraĵoj torentas antaŭ la publikon, flamigante la febron de nia fermentanta nuntempo. Sub diversaj pseŭdokonvenaj maskoj, multaj el ili pretendas prezenti moralan starpunkton, tamen trovas vojon priskribi kun naŭza realismo la farojn de malĉastuloj aŭ perversuloj. Jen simp-tomo de malsana socio. La baza fakto estas: la seksimpulso estas forto tiel potenca, ke ĝi bezonas bremsan, sen kiu ĝi kondukas en detruon homojn kaj naciojn. La leĝoj de la tabuo kaj la nupto prezentas la instinktan sindefendon de Thomoj tra la tuta historio.

Bone, ke la seksdemandoj estas malkaŝe diskutataj — ĝis certa grado. Tamen jam fine satiginte pri la afero, ni forgesu ĝin kaj lasu la menson okupiĝi pri senseksaj fenomenoj.

Fraŭlino kun koloraj okulvit-oj enangulis min kaj ekparolis pri manko de seksardo ĉe virinoj. Eviteme mi ekbabilis pri filmo en kiu gorilo ludis ĉefan rolon. "Ĝi aspektis preskaŭ homa", mi diris. Ignorinte mian rimarkon, la obsedulino penis manovri la gorilon en la orbiton de sia preferata paroltemo: "Laŭ la scienco", ŝi informis min, "la goriloj kaj ankaŭ aliaj bestoj, sub certaj kondiĉoj, praktikas strangajn seksaferojn". Dankante ŝin pro tiu tre sciinda informo, mi glite foriris.

En revuoj abundas spice-pipraj artikoloj: "Kial ne informi vian edzon, ke li sekse malardiĝas?" — "Ĉu la seksrilato sufiĉe riĉe donas al vi?" "Ĉu viro devus rezigni seksrutinon je sia 80-a vivjaro?" — "Ĉu la seksinstinkto entute havas valoron?"

En sana, kreema mensostato, plena de konstruaj pensoj, mi komencas ĝui rostopan kun kafo. Mi gazete ekvidas bildon de viro paŝanta al kio similas al sunleviĝo. Titolo: Ĉu viroj suferas fizikan vivŝanĝon je sia 40-a vivjaro? La rostopano jam ne gustas bone; mi sentas deprimon dum plulegado. Vivŝanĝon mi certe havis tiomomente, ĉar mi tiam firme ekdecidis eviti legmaterialon antaŭ aŭ dum matenmanĝo, por eviti perdon de apetito.

La homoj ne nur malkaŝe, aŭdace, rigardas al la seksafero; ili rigardegas ĝin ĝis ili okultorde strabiĝas. Tiomege oni jam skribis pri la afero, ke multaj gejunuloj erare supozas, ke geedzaj paroj neniam eliras el la lito. Fakte ili ja eliras: ili devas meti malplenajn laktobotelojn eksteren sur la pordŝtupo. Ili devas ankaŭ iri al laboro, kaj eĉ forgesi la seksecon dum longaj tempodaŭroj.

Tiutemaj libroj "didaktaj" laŭte tam-tamas pri neceso, ke la gea paro akordiĝu seksece. Estas geedzoj, tamen, kiuj konfesas sin tute malsukcesaj en intima amrilato — malgraŭ tio, ke ili estas tute feliĉaj. Aliflanke, mi konas geedzojn tiel bone akordiĝintaj en tiu rilato, ke ili jam faris el ĝi kvazaŭ karieron: sed ili ne povas kune manĝi pecon da rostpano sen interbatalo.

Estas en la vivo multo da aliaj aferoj krom la seksdemando — sociaj, intelektaj, spiritaĵ — kaj ni agus saĝe se ni malkaŝe, aŭdaĉe direktus nian atenton prefere al ili. — El la Angla tradukis F. R. B.

BELIDEALE

Waringhien — Gastono — jen Franca klerulo

Poeto, prozisto kaj gramatikulo.
Li ankaŭ elstaras en filologio
Kaj kampoj aliaj de l'erudicio.
Aferojn malklarajn li funde pritraktas,
Pri kio simpluloj nur drone baraktas.
Per mendoj, depruntoj kaj bibliotekoj
Absorbis li verkojn de kvar-kvin jardekoj
De "Neĝa Blovado" de l'jar' okdek-oka,
Ĝis "Norda Naturo", verk' nieapoka. (1)

Tre multaj verduloj peplendas pri manko

De tempo por legi, do lasas en ŝranko
La polvokovritan verdlingvan legajon
Kaj honte murmuris la stultan frazajon:
"Por legi disponas mi eĉ ne momenton;
Atendas mi nun televidan prezenton!"
Por legon eviti ekskuzoj inundas,
Ĉar distroj banalaj riĉege abundas —
Futbalo, kartludo, kriketo, radio,
Au iu alia jam preskaŭ manio.

Ni diras "manio", jen vorto tre drasta;
Komprenu ĝin, karaj, laŭ senco elasta.
Sed niaj verd-libroj ne trafu en sorton —
Pro nelegateco faliĝi en morton!

La Franca majstro ja ateston donas,
Ke simplaj homoj certe plen-disponas
Pri legotempo sen tro ĝena premo —
Al ili mankas nur la ĝusta emo!

—F.R.B.

(Laŭ lia propra aserto: "mi tralegis preskaŭ la tutan esp-an literaturon de la 'Neĝa Blovado' ĝis 'En Okcidento Nenio Nova'". "Parnasa Gvidlibro", p. 14 de la unua eldono; p. 8 en la dua.)

DU VOĈOJ

"... mi, kiuj povas pretendi amplekse posedi, en ĝiaj plej intimaj nuancoj kaj vortenscoj, la lingvon de mia lando kaj miaj praavoj dum tri-kvar generacioj..."
—K. R. C. Sturmer, en "Notlibro de Praktika Esperantisto", p. 20.

"Kara samideano, ĉu vi scias vian nacian lingvon? Jes? Akceptu do la esprimon de mia plej respekta (sed ne tute konvinkita) gratulo. Mi ja devas kun honto konfesi, ke mi ne estas tia klerulo, kiel vi! Kvankam de mia naskiĝo mi senĉese lernis la francan lingvon, mi tamen kun bedaŭro preskaŭ ĉiutage devas konstati, ke mi ankoraŭ ne plene ĝin scias — kaj sendube neniam ĝin scios perfekte. Neniam mi povas tre malproksimiĝi de gramatika libro, kiu staras sur breto de mia libroŝranko; ĝi nepre devas kuŝi sur mia skribotablo mem, tuŝ' sub la mano', ĉar preskaŭ ĉiutage mi devas serĉi en ĝi la ĝustan kaj precizan' sencon de iu franca vorto".
— D-ro Pierre Corret, en "Franca E-isto", Junion, 1934.

EL PRI-LITA LITERATURO

Vi povas maldormi, subtrahante ŝafojn.
Groucho Marx. (Angloj diras: Vi dormiĝas, adiciante ŝafojn.)

En la Evangelioj Jesuo neniam prezentigas kiel estanta en iu lito. Lia unua kuŝloko estis staltrigo; nur unu fojon oni trovis lin dormanta — nome, en ŝipeto.

Iĵob estis malfeliĉa ankaŭ pri litoj, kiel en preskaŭ ĉio alia. Eĉ kiam li kriis: "Mia lito min konsolos, mia kuŝejo faciligos mian suferadon", li male estis terurita per inkuboj kaj viziaĉoj. (Iĵob 7/12-14).

Iu homo, kiun malaprobis Jesaja, prenis sian liton ĝis supro de alta monto, kaj ial "largiĝis ĝin" (?). (Jesaja 57/7-8).

Izebel estis kondamnita al puno: ŝi estos jetita, kun aliaj adultantoj, en liton (Apokalipso 2/22). Stranga puno por tia virino! Ĝi samsignifas kiel: jeti kuniklon en arbustajon.

Virinoj, kiuj amas siajn edzojn, dormas ordinare sur la dekstra korpoflanko. La afero estas grava, kaj la kialo estas dufoje menciita en La Alta Kanto de Salomono 2/6, 8/3.

La edzo havis naŭzan kutimon manĝi arakidojn en lito. La senĉesaj kraketoj kaj dentklakoj forte ĝenis la kompatindan edzinon, kies haŭto celere devis suferi skrapojn pro akraj ŝelpecetoj. Tio pensigas pri fabelo de Andersen: Reĝidino sur Pizo. Ŝi estis tiel delikathaŭta, ke ŝi sentis pizon sub dudek matracoj kaj dudek lanuĝaĵoj. Do oni simpatias kun la supra edzino, kies

korpo devis tordiĝi sur nudaj arakid-ŝeloj.

KONTRAŬ-CIMA KONSILO

Cimoj ekskluzive sin nutras per sango, sed ili devas penetri haŭton por ĝin ricevi. Ne valoras la ruĝo, enmeti sangon en subston, esperante, ke la cimoj ĉesos vin ĝeni. Simile senefikas, meti lit-starigilojn en ujojn kun keroseno; la fi-uletoj plonĝbombas vin de la plafono. La sola efika metodo kontraŭ ili estas: Prenu du bloketojn da ligno. Unu surhavu etiketon: "Metu cimon tien ĉi". La alia: "Frapu cimon per tio ĉi!"

G. B. SHAW KAJ LA MUZIKO

Ĉe muzikvespero aranĝita de iu salon-orkestro de kvar, amiko de G.B.S. rimarkis: "Tuj homoj ludis kune jam preskau 12 jarojn". "Ĉu vere", respondis Shaw: "nepre devas esti ke ni sidis ĉi tie pli ol tiom longe!"

Shaw malamis muzikon ĉe la manĝoj, do foje petis la ĉefon de orkestro: "Ĉu vi ludus tion, kion mi nomus?" "Certe, sinjoro". "Bone; bonvolu ludi kartojn au domenojn — negrave kiun — ĝis mi finis la manĝon".

"Kion vi opinias pri la violonisto?" petis gastigantino al Shaw ĉe muzik-vespero. "Li pensigas min pri Paderewski", li respondis. "Sed, sinjoro, Paderewski ne estas violonisto!" Responde pikis la Irlanda verkisto: "Ankau tiu ludanto ne estas violonisto".

(Kiam Shaw audis tiujn rakontojn, li diris, ke ili estas sufiĉe bonaj por esti pri li, sed li dubas!).

ĈI TIO(N) — TIO(N) ĈI.

Komencanto iufoje demandas pri la ordo de la du vortetoj. Pri la vorteto "ĉi" oni lokas ĝin antaŭ aŭ post la pronomo laŭ la postuloj de la ritmo aŭ belsoneco (plejofte antaŭe): ĉi tiu libro; tiu ĉi libreto. Oni neniam ligas ĝin al la pronomo per streketo.

Precipe ĉe versfaro kaj bonstila proza frazo oni trovas helpa tiun liberajon. Ekzemple:

Trovis li en poŝ' nenion;
Ne komprenis li ĉi tion.

Vidiĝis tuj flava stri';

Li pri-miris tion ĉi.

Kaj en prozo oni povas ricevi belan kadencon per zorga elekto de unu aŭ alia formo.

ĈU BANDEROLE ?

Ĉu eblas al U.E.A. aperigi validan liston de landoj, kiuj permesas eniron al gazetoj adresitaj sur banderolo? Sperto de eldonejoj kaj individuaj E-istoj supozigas, ke nur riske oni tiel sendas presajojn al iuj landoj. Responde al leteroj demandaj, anoj de la koncerne dubaj landoj ne sufiĉe bone klarigas la situacion ĉe/si poŝtaferan.

REVO KAJ REALO

(a) "La lunvojaĝo estas jam nur rabat bileta (1) flugo". — D-ro Von Braun. "Donu al mi gramon da lunroko, kaj mi diros al vi la historion de la universo". — Prof-o C. Urey.

"Dio estas en sia ĉielo, kaj la homoj estas survoje al ĝi". — Komento de la B.B.C.

(b) "Ĝis nun specimenoj de lunroko ankoraŭ cerbumigas la inter si disputantajn sciencistojn, kaj negrave kiel finiĝos, ilia teorumado, tio tute ne interesas la simplajn homojn. Ili postulas pli ol tion, por ~~pravigi~~ elspozon de 24 milionojn da dolaroj pro la flugoj Apolonaj." — The Sun, Melbourne: 13/4/70.

(1) "commuter flight". Ne: "komuta". Komutisto estas fervoja "pointsman", ne "commuter", por kiu ne troviĝas difino en la Vortaroj. "Commuter" estas: ĉiutaga rabat-veturanto per publika transporto; lia bileto estas rabata pro sia regula uzado.

BENA BLAZAMO

Dormo, dolĉa plenforĝes',
Ĉefdonac' de Dio;
Per ĝi duoniĝas ja
Tera viv-konscio.

BALM OF BLESSING

Slumber sweet, all things forgotten,
Heaven's chief gift to man;
By it earthly life-awareness
Loses half its span.

STATE REPORTERS

It is desirable that we issue before the end of the current months. Would reporters please try to get their "copy" in to Mr. Koppel by the 5th at latest.